

Міністерство освіти і науки
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
Факультет економічних наук
Кафедра економічної теорії

Магістерська робота
Освітній ступінь – магістр

На тему **«ВПЛИВ СТАРТАПІВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ»**

Виконав студент 2-го року навчання,
Спеціальності
051 Економіка
Василенко Олег Ігорович
Керівник Іванова Н.Ю.,
Кандидат економічних наук, доцент
Рецензент Григор'єв І.О.,
Доктор економічних наук, доцент
Магістерська робота
з оцінкою 67 / Задовільно
Секретар ЕК Колосова Н.В.
«09» червня 2020р.

Київ-2020

Зміст

Вступ.....	3
Розділ I. Теоретичні засади існування та ролі стартапів в розвитку економіки країни	4
1.1. Порівняльна характеристика категорій "знаннева економіка", "інноваційна економіка", "креативна економіка"	4
1.2. Визначення факторів успішного розвитку креативної економіки	8
1.3. Розвиток стартапів як стратегічний фактор формування креативної економіки	10
Висновки до розділу I.....	13
Розділ II. Порівняльний аналіз розвитку стартапів в різних країнах	14
Висновки до розділу II	23
Розділ III. Пропозиції та рекомендації щодо формування сприятливого середовища для розвитку стартапів в Україні.....	24
3.1 Стадії розвитку стартапу.....	24
3.2 Особливості залучення інвестування у стартап.....	27
Висновки до розділу III	32
Розділ IV. Найбільші українські стартапи і їхній вплив на економіку України	33
Висновок по роботі.....	37
Список використаних джерел	39

Вступ

Досліджуючи рушійні сили розвитку економік різних країн постійно зустрічається ще досить новий але вже досить відомий термін «стартап».

Чому стартапи так важливі сьогодні, що вони привносять в розвиток окремих держав і світу загалом, ці питання потребують відповідей і ще досі точно вплив стартапів на світову економіку не оцінений коректно. Єдине відомо точно, цей вплив є позитивним, десятки транснаціональних гігантів на початках були якраз тими самими стартапами, шукали інвестиції, розвивалися.

У роботі будуть висвітлені базові економічні поняття з яких бере свій початок і саме поняття «стартап». Буде досліджений розвиток стартапу від початкової стадії, до стадій компаній з вже готовим продуктом або послугою в яку готові будуть вкласти свої гроші інвестори.

Також будуть описані вже відомі Українські стартапи які досягли успіху як на теренах рідної держави так і за її межами.

Важливо зрозуміти чи є в Україні взагалі підґрунтя для розвитку стартапів, чи підтримує хтось такі проекти, чи є у нас великі інвестиційні фонди, чи є в Україні так звані бізнес-ангели, чому феномен Кремнієвої долини не буде можливий ще багато років в Україні навіть при великому бажанні?

Основне питання який вплив стартапи несуть саме для економіки України, які стартапи наразі найбільш успішні і найбільш відомі, і роблять нашу економіку хоч трішки але кращою?

Розділ I. Теоретичні засади існування та ролі стартапів в розвитку економіки країни

1.1. Порівняльна характеристика категорій "знаннева економіка", "інноваційна економіка", "креативна економіка"

Інноваційна політика України залишається загалом у межах старої "лінійної" концепції управління, що і обумовлює її неефективність, і не дієздатність.

В Україні одиниці звертають увагу на нововведення у сучасних підприємствах. По перше це зміна лінійно-ієрархічних систем управління, яка існує у горизонтальній або вертикальній кооперації виробництв, до систем, які базуються по принципу самоорганізації та нелінійних управлінських зв'язків. Новітня мережева структура підприємництва не може ефективно контролюватися з єдиного центру, це стосується і регіонів. Багато економістів говорять, що вже сьогодні все важче забезпечувати ефективне зовнішнє управління діяльності фірм і підприємств, якщо вони не сформовані в режимі самоорганізації.

Якщо не відбувається структурна перебудова національної економіки, у відповідності до новітніх технічних вимог чи зволікання з проведенням таких перебудов, це не просто гальмує її розвиток, а й призводить до економічної деградації. Тому наразі актуале є завдання розбудови інтегральної національної системи стратегічного управління, яка буде спрямована на зростання рівня соціально-економічної конкурентоспроможності держави. Щодо регіонів це завдання залишається незмінним, так як розвиток ринку передбачає конкурентоспроможність не лише на зовнішніх ринках, а і на внутрішньому також.

Отже можна сказати, що Україні потрібне підвищення глобальної конкурентоспроможності виробництва як самої країни, так і окремих її регіонів, а це можливо лише за умови розвитку знаннєвої економіки [1].

Підвищення основного критерія стрімкого розвитку країни, а саме конкурентноспроможності неможливе без розвитку креативної і інноваційної економік, які є частиною знаннєвої економіки. У чому є основна цінність, базова річ без якої неможливо досягнути будь якого зростання? Такою річчю є людський інтелектуальний капітал, як основа креативної економіки, це система взаємодії творчих ідей, інтелектуальної власності, знань, технологій.

Інтелектуальний капітал складається з таких підвидів: людський, споживчий і організаційний.

- Людський капітал включає в себе, творчі здібності, досвід, моральні цінності, культура праці.
- Організаційний капітал включає в себе патенти, ліцензії, товарні зразки, ПО, організаційна структура і корпоративна культура.
- Споживчий капітал складається з таких сегментів як: зв'язок між постачальником, споживачем, посередником, кредитно-фінансовими установами, органами влади, данні учасників економічних відносин і торгівельні марки.

Так що ж таке креативна економіка? На це питання дає відповідь Міністерство культури Великобританії «Department of Digital, Culture, Media and Sport», це — «сукупність тих галузей, що витікають з індивідуальних творчих навичок та талантів, і які мають потенціал до отримання прибутку й створення робочих місць за рахунок експлуатації інтелектуальної власності» [2].

Але креативна економіка не з'явилася сама по собі, вона виникла як частина іншої економіки, а саме інноваційної. Звідки взялося поняття «Інноваційна економіка»? Джозеф Шумпетер був одним з перших і найважливіших вчених, який досліджував інновації в економіці. На відміну від іншого вченого Джона Кейнса, Шумпетер стверджував, що розвиваючі інститути, підприємці та інновації є основою економічного зростання.

Інноваційна економіка - тип економіки, який заснований на інноваціях та технологічному вдосконаленні, на виробництві та експорті високотехнологічної продукції з високим рівнем доданої вартості та самих технологій. Прибуток є похідною з інтелекту новаторів і вчених, інформаційні сфери, а не матеріальне виробництво та відсутність концентрації фінансів, тобто капіталу.

Шлях до великого доходного статусу в більшості випадків формується шляхом переходу від економіки, що імпортує технології, до економіки, що сама їх створює. Тому пріоритетом економічної політики бідної країни, яка хоче отримати потужне економічне зростання, має бути розвиток як фізичної інфраструктури (телекомунікації, порти, автомагістралі тощо), так і регулятивних механізмів (податки, митниця, корпоративне законодавство). У такому стані нові технології переважно імпортуються і тут важливим є сприяння збільшення прямих іноземних інвестицій. Спочатку ці інвестиції є найбільш ефективними у виробництві базових товарів і послуг, які є конкурентоспроможними, потім стають конкурентоспроможними на ринках подібних країн. На такій стадії відбувається краще впровадження імпортованої технології, а також інноваційне удосконалення. Найбільш важким є перехід від розвитку економіки який заснований на імпорті технологій, до розвитку, який заснований на інноваціях. Держава має брати пряму участь в забезпеченні високого рівня інновацій за допомогою державного бюджету і приватних інвесторів які будуть вкладати власні інвестиції у дослідження й розвиток, рівень освіти, збільшення ринку капіталу та регулятивних систем, усе це буде сприяти появі на ринку високотехнологічних підприємств. Гравці на ринку часто створюють гнучкі розподільчо-виробничі схеми, які пришвидшують інновації і зміни що стосується розподілу праці. Підвищується значення кваліфікації робітників підприємств і організацій. Вважається, що сьогодні конкурентоспроможність в майбутньому в більшій мірі залежить від можливості створення й функціонування регіональних інноваційних сегментів.

Оцінити ці результати можна за допомогою індексу конкурентоспроможності країн. Індекс конкурентоспроможності (GCI – Growth Competitiveness Index) вираховується з параметрів поточної економічної динаміки і спроможності національної економіки досягати сталого розвитку у середньостроковому періоді. Індекс не враховує короткострокові коливання реального бізнес-циклу, тому при наданні країні певного рейтингу беруться до уваги фактори, по яким можна визначити економічне зростання внаслідок збільшення економічного потенціалу країни. Останні дослідження свідчать про те, що можна виділяти певні фактори, які впливають на економічний розвиток країн, а саме: інституції у суспільстві, технології, макроекономічне середовище [3].

Отже, підсумовуючи те, що написано вище можна зробити висновок, що є 3 рівні між знаневою, інноваційною і креативною економіками існує тісний зв'язок. Креативна економіка, 3й рівень, - це база без якої не можливий розвиток інновацій. Інноваційна економіка, рушійна сила стрімкого економічного зростання країни за рахунок розвитку інновацій, яке появляється через технологічне удосконалення, при виробництві і експорті високих технологій. Найвищий рівень - знанева економіка, вона об'єднує в собі і креативну, і інноваційну економіку. Базуючись на конкурентному зростанні як основному критерії знанневої економіки, це саме зростання не можливе без нижчих рівнів, а саме креатива і інновації. Креатив у сумі з інноваціями є конкурентне зростання.

1.2. Визначення факторів успішного розвитку креативної економіки

Ключова цінність креативної економіки — креативний клас.

Відповідно до теорії Річарда Флоріди, представники творчого або креативного класу воліють вертикальному просуванню по службових змінити місце роботи де найбільше буде задіяний творчий потенціал, це не стосується представників обслуговуючого і робочого класів. Також, для них більш важливим є моральне і духовне задоволення ніж грошово-матеріального. Також ці люди мають яскраво виражене почуття індивідуальності та особистої свободи.

Базовими складовими креативної економіки є творчі галузі. Міністерство культури Великої Британії відносить до творчих галузей такі галузі як рекламна галузь, музична, преса, телебачення і радіо, комп'ютерні ігри і технології, фото, архітектура, кіно, моду, дизайн, декоративно-прикладне мистецтво, видавництво.

Базою для креативної економіки є креативний підхід, він ґрунтується на проектному мисленні, уяві, креативному моделюванні і практичній спрямованості. Рушієм соціального залучення є креативна економіка, культурного різноманіття та всебічного розвитку людини. Креативна економіка одночасно охоплює економічні, культурні та соціальні аспекти суспільства.

Не останню роль в економічних процесах креативного типу відіграють новітні технології, ці засоби та рішення стали її ключовими інструментами. В межах креативної економіки сформувалися нові економічні можелі, нові типи соціальних відносин, нові культурні парадигми. За останні 15 років товарообіг креативної продукції та креативних послуг у світі збільшився майже вдвічі і сягає \$626 мільярдів доларів США. Також креативна економіка створює нематеріальні цінності й забезпечує сталий розвиток людини. Креативна економіка у великій мірі є рушієм збільшення національного валового продукту і також є стимулом, і рушієм інновації у великій кількості галузей економіки.

Звіт конференції ООН з питань розвитку та торгівлі за 2019 рік, «Creative economy outlook. Trends in international trade in creative industries» виділені такі ключові напрямки:

- Подвійна цінність, як культурна так й комерційна;
- Сталий розвиток і значний внесок в його досягненні;
- Повага до людської гідності, демократії та рівності;
- Популяризація культурних та соціальних цінностей;
- Соціальна інтеграція, культурне розмаїття та розвиток людства;
- Піклування про природу і екологію [2].

Отже дослідження дозволили зробити висновок, що основними факторами розвитку креативної економіки є: розвиток креативного класу населення, розвиток творчих галузей, винайдення нових технологічних рішень і засобів, що в свою чергу забезпечить привабливий інвестиційний клімат, узгодити між собою сприяти зростанню соціальної злагоди і розвитку соціальної сфери, а також модернізацію сфери освіти.

1.3. Розвиток стартапів як стратегічний фактор формування креативної економіки

За останні двадцять років інформаційно-технологічна індустрія стала ключовим елементом конкурентоспроможності економіки у світі. З розвитком інформаційних технологій зазнали змін методи господарювання, це призвело до переосмислення підходів відносно управління підприємствами і організаціями, яким чином ми отримуємо знання, інновації, винайдення нових бізнес моделей діяльності підприємства тощо.

Розвиток інформаційних технологій призвів до розвитку стартап-компаній, які відповідають більшості потреб ринку і пропонуючи конкретні рішення для своєї цільової аудиторії задовільняють її потреби. Сервіс Startup Ranking проаналізувавши 137 стартапів у різних країнах світу, склав рейтинг, у якому Україна в 2019 році отримала 42 місце з кількістю стартапів яка дорівнює 215. Україна випередила Литву і Естонію. Перше місце в цьому рейтингу займає США, кількість стартапів дорівнює 45 004, друге місце посіла Індія – 5203 стартаів і останнє у цій трійці займає Великобританія з 4702 стартапами [4].

Щоб оцінити самі стартапи сервіс використовує спеціальний показник показник «SR Score». SR Score є числом від 0 до 100 000, воно розраховується як інтегральний показник і показує важливість стартапу в мережі Інтернет та наскільки впливовим він є у соціальних мережах. За цим показником найвищий рейтинг має український стартап SendPulse, який займає 238 позицію. Також у першій 1000 є ще 4 українських стартапи. У рейтингу «Глобальний індекс країн і інновацій з найбільш інноваційною економікою 2019 року» Україна посіла 42-ге місце. Згідно цього рейтингу обсяг коштів у відсотковому відношенні до ВВП, який Українська держава витрачає на дослідження і інновації має коефіцієнт – 44; продуктивність має коефіцієнт – 50; присутність в Українській економіці високотехнологічних компаній – 34; число патентів які були зареєстровані і число

дослідників – 27. Русійною силою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал. Розвиток людського капіталу і його ефективна реалізація, і є тією основною для отримання конкурентних переваг., рисунок 1.1.

Рис.1.1. «Сильні та слабкі сторони України у Глобальному інноваційному індексі 2019р.», [4].

За даними які опубліковані у щорічному звіті The Deal Book of Ukraine 2018: яскраво відображені інвестиційні угоди 2016 та 2017 років в стартапи які базуються в Україні, інвестиційний розподіл відносно сфери діяльності та на якому етапі розвитку знаходиться стартап. У дослідженні йдеться про те, що після спаду в 2016 році ми можемо бачити, що цифрові ринки та загалом інноваційна сфера (digital markets and innovation) дуже швидко зростають. Українські стартапи залучили у 2018 році 265 мільйонів доларів інвестицій, що є на 231 відсоток більше, ніж у попередньому 2017 році. У 2017 році відбулося нових інвестицій у кількості – 44 на різних стадіях розвитку стартапів. В Інтернеті постійно з'являється інформація про створення нових стартапів чи новітніх, інноваційних рішень в Україні [5].

Наприклад, в 2018 році Інтернет портал «Kfund Media» опублікував декілька статей про стартапи, які розробляються в різних областях України [6].

Цікавий досвід є у Вадима Роговського та його двох стартапів «3DLOOK» і «Clickku». В 2018 році, профільне видання Inc., занесла платформу з просування мобільних додатків «Clickku» до двадцятки маркетингових компаній Європи, які найшвидше зростають. У 2015 році Вадиму вдалося залучити у даний стартап близько двох мільйонів доларів США від інвестиційної компанії iTechCapital. Ще в один його стартап, 3DLOOK, акселератор з Каліфорнії під назвою Boost.vc вже вклав п'ятсот тисяч доларів США. Загалом по Україні безліч стартапів, вони є у Вінниці, Києві, Дніпрі, Львові, Одесі та інших міст і активно залучають кошти на свій розвиток.

Висновки до розділу I

Розвиток стартапів сприяє великій кількості позитивних змін в країні. Ці зміни стосуються не лише залученням коштів від іноземних і внутрішніх інвесторів, і в майбутньому отриманню стартапом прибутків з який будуть сплачені податки, і наповнений ними державний бюджет, а й створення нових робочих місць, створення нових, інноваційних продуктів, нових методів виробництва продуктів або надання послуг і, що найголовніше, покращення іміджу країни на світовій арені.

Розділ II. Порівняльний аналіз розвитку стартапів в різних країнах

Те що виділяє сучасний бізнес є стрімке поширення стартапів. Стартап, це особлива організаційна структура, що спрямована на винайдення, розробку та впровадження інноваційного і високотехнологічного продукту. Це зумовлено зростаючим попитом на високотехнологічні товари і послуги. Термін «стартап» з'явився в Сполучених Штатах Америки. В 1939 році, Хьюлетт і Паккард, двоє американських студентів, створили власну невелику фірму, яку назвали “start-up”. Згодом компанія досягла світових масштабів та зараз відома під назвою Hewlett-Packard (HP) [7, с. 647]. Станом на 2019 рік компанія є однією із найбільших у світі, у галузі інформаційних технологій. Кампанія займає лідируючі позиції як постачальник апаратного й програмного забезпечення як для індивідуальних користувачів, так і для різних організацій. Загалом під словом «стартап» (від англ. “startup” – запускати) розуміють новітні проекти. Ці проекти можуть розвиваються в умовах невизначеності, мають стрімке зростання, займаються розробкою новітніх товарів та послуг і знаходяться на стадії пошуку оптимальних бізнес ідей та відповідного фінансування. Стартап найчастіше асоціюється з новою ідеєю, планом її реалізації на ринку, стратегією розвитку компанії та обмеженими ресурсами.

Характерними рисами стартапу є:

- Тимчасовість існування: через декілька років успішний стартап перевтілюється на повноцінну компанію, продається або стане підрозділом іншої компанії;
- Прагнення створити дійсно інноваційний продукт щоб задовольнити потреби ринку і споживачів;
- Високий потенціал розвитку, здатність до масштабованості бізнесу;
- Нестійке становище на ринку і невизначеність існування.

Ще одною важливою деталлю стартапу, є високий інтелектуальний потенціал команди засновників, саме тому майже сто відсотків вартості стартапу базується на його інтелектуальній власності [8, с. 65].

Стартап починається з зародження ідеї, на основі якої розробляються інноваційні продукти, в більшості випадків ці продукти використовуються в галузі інформаційних чи новітніх технологій. Головним ресурсом для розвитку ідей є інтелектуальний ресурс, в цьому і полягає феномен стартапів, адже вони можуть швидко розвиватися за обмежених фінансових інвестицій та матеріальних ресурсів. Фінанси стають потрібні пізніше, вже на етапі реалізації ідеї у вигляді інноваційного продукту, на цьому етапі починається активний пошук інвесторів, які будуть готові вкласти власні гроші у цей продукт. Також є поняття перенасичення стартапу фінансовими активами. На ранньому етапі розвитку стартап починає функціонувати менш потужно при значних фінансових надходженнях, команда розпилює свої сили та кошти.

Основні елементи успіху стартапу: ідея, команда новаторів, ресурси та рекламні інновації. Ідея, вона може бути або унікальною, або скопійованою, або модернізованою, це немає значення, головне, що ідея має бути спрямована на реалізацію продукту, а цей продукт в свою чергу задовольняє потреби споживачів і є цінним для них. Лише тоді проект буде успішний, коли розроблений продукт буде зрозумілим для користувача і його кількість буде достатньою. Лише тоді проект буде комерційно успішним та потрібним на ринку. Другий елемент стартапу це команда. Обов'язками команди є генерація і реалізація ідей, розроблення стратегії розвитку, управління, забезпечення стартапу необхідними ресурсами тощо. Третім елементом є своєчасне залучення ресурсів, щоб стартап міг розвиватися і далі функціонувати. При цьому важливо на кожному етапі існування стартапу детально визначати інвестиційну політику яка має бути направлена на максимізацію прибутку. Проблемою можуть стати надмірно залучені кошти на початку функціонування стартапу. Це у свою чергу тягне за собою втрату

мотивації, проблеми між членами команди і загалом проблеми з фінансами. Четвертий пункт це рекламні інновації, його варто розглядати як певну концепцію діяльності підприємства на ринку, бізнесову філософію, як аналітичний процес, який має під собою виявлення можливостей інноваційного розвитку на ринку, засіб впливу на споживачів та цільовий ринок за допомогою виведення та просування певних інновацій тощо [9].

Підприємства малого бізнесу та стартапи мають багато спільних характеристик: вони створюються початківцями і є невеликими за розміром, у них нестійке становище на ринку, вони працюють в умовах високого ризику, потребують фінансових інвестицій. Щодо відмінностей між цими організаційними структурами, то вони є в інноваційності продукту, галузі діяльності, швидкості зростання, здатності до масштабування бізнес-моделі, впливу на ринок, джерел фінансування тощо.

Сьогодні стартапи вже зайняли власну нішу у світовій економіці. Майже в кожній країні знаходяться люди, які активно популяризують власні інноваційні ідеї або продукти на ринки товарів і послуг. Розвиток стартапів має певні закономірності та тенденції, вони характеризують майже усі проекти останніх років:

- Використання мережі Інтернет. Інтернет дає величезні можливості для організації і контролю розвитку власного проекту. Все більше використовують хмарні сервіси для зберігання великої кількості інформації і для можливості роботи працівників з дому. Це дає можливість залучати в проект людей з усього світу, багато стартапів через це є інтернаціональними проектами. Активно зростає роль Інтернету для просування свого продукту чеерез розміщення великої кількості реклами в соціальних мережах і загалом в мережі. Дуже популярним є саме використання різних соціальних мереж із метою реклами і популяризації власних ідей. Соціальні мережі є багатофункціональним інструментом у руках команди засновників стартапу. Соціальні мережі можна використовувати для пошуку і

підбіру персоналу, реклами свого продукту або послуг, проведення різних роду досліджень серед користувачів соціальних мереж, пошук потенційних інвесторів, зв'язок між учасниками проект тощо.

У ніші стартапів зростає тенденція залучення у свої проекти спеціалістів з великих корпорацій. Професіонали стали більше цікавитися вільною і цікавою роботу в проектах, ніж на стабільною у великих компаніях. Такий спеціаліст в команді впливає рівень реалізації проектів і є великим плюсом загалом для команди.

Протягом останніх років ринок стартапів дуже активно розвивається, зростає унікальність створених продуктів і послуг, до роботи беруться все більше талановитих людей, стартапи стають усе більш привабливими для фінансових інвестицій у їх розвиток. Одним із основних показників, який характеризує передумови розвитку стартапів у світі є індекс інноваційного розвитку. Під час оцінки інноваційного розвитку експерти з ООН оцінюють два показники: інноваційний результат і вхідні інноваційні фактори. Країни у яких є баланс між цими показниками отримують найвищі бали. У 2019 році найбільш придатними країнами для розвитку стартапів можна вважати Швейцарію, Нідерланди, Швецію і звичайно США та Великобританію, таблиця 2.1 [10].

Таблиця 2.1. *Рейтинг найінноваційніших країн світу 2019р.*

Країна	Рейтинг		Дохідність		Коефіцієнт ефективності	
	Кількість балів	Позиція	Оцінка	Позиція	Оцінка	Позиція
Швейцарія	67,69	1	Висока	1	0,95	2
Швеція	63,82	2	Висока	2	0,83	12
Нідерланди	63,36	3	Висока	3	0,93	4
США	61,40	4	Висока	4	0,78	21
Англія	60,89	5	Висока	5	0,78	20
Люксембург	56,40	12	Висока	12	0,97	1
Ісландія	58,13	13	Висока	13	0,86	5
Китай	52,54	22	Вище серед.	1	0,94	3

Якщо брати інноваційну ефективність, то на першому місці – Люксембург, на другому – Швейцарія, на третьому – Китай [10].

Американська компанія «Bloomberg», яка опублікувала результати свого щорічного дослідження інноваційної економік більш ніж 200 країн світу у 2019 році: Bloomberg Innovation Index. Згідно цього рейтингу п'ять років поспіль світовим лідером у сфері інноваційних технологій визнана Південна Корея з показником 89,28 бала, таблиця 2.2 [11].

Таблиця 2.2 Показники інноваційного індексу Bloomberg 2018 рік

№	Країна	Бали	НДДР	ЕП	ЗВВП	ЧВТК	ЕВО	КВ	ПА
1	Пд. Корея	89,28	2	2	21	4	3	4	1
2	Швеція	84,70	4	11	5	7	18	5	8
3	Сінгапур	83,05	15	5	12	21	1	7	12
4	Німеччина	82,53	9	4	17	3	28	19	7
5	Швейцарія	82,34	7	7	8	9	11	17	17

Як і у 2017 році, другу сходинку посіла Швеція зі своїми 84,70 балами. У трійці також Сінгапур – 83,05, який за рік піднявся одразу на три позиції в рейтингу. Вперше за шість років в топ-10 найбільш інноваційних економік планети немає США, ця країна посіла 11-е місце – 80,42 бали. Ці показники показують спад позицій США у інноваційних технологіях, але якщо аналізувати кількість стартапів в розрізі країн світу, то у США немає конкурентів. Як ми можемо бачити в розділ 2, таблиця 3., на кінець 2018 року всього профінансовано 84 161 стартапів. Однак тут на першому місці саме США, адже на їх частку випадає понад 50% всієї кількості стартапів у світі [12]. Другу позицію за кількістю стартапів посідає Індія – 5245 стартапів та Великобританія – 4708 стартапи. Щоб оцінити рівень концентрації ринку стартапів у світі, можна скористатися Індексом Герфіндаля-Гіршмана, таблиця 2.3 [10].

Таблиця 2.3 *Індекс концентрації ринку стартапів у світі в розрізі провідних країн світу 2018*

Країна	Стартапи	Питома вага	Індекс Герфіндаля-Гіршмана
США	45 097	0,536	0,29
Індія	5 245	0,062	0,35
Великобританія	4 708	0,056	0,41
Канада	2 311	0,027	0,43
Німеччина	1 908	0,023	0,46
Індонезія	1 812	0,022	0,48
Франція	1 348	0,016	0,49
Австралія	1 227	0,015	0,51
Іспанія	1 170	0,014	0,52
Бразилія	1 037	0,012	0,53
Інші	18 298	0,217	0,75
Усього	84 161	1	

Шкала має значення від 0 до 1,0. причому більше значення індексу означатиме більш концентрований ринок. Розділити ступені концентрованості ринку можна так:

- значення 0,1 або 1,000 – незначна концентрація ринку
- значення від 0,1 до 0,18 чи від 1,000 до 1,8000 – концентрація ринку є середньою
- значення є вищим від 0,18 чи 1,800 – концентрація ринку є високою

Як ми можемо бачити, ринок стартапів у розрізі країн надзвичайно концентрований. Лише в США припадає понад 29% усього ринку. Для 10 найбільших країн світу індекс Герфіндаля-Гіршмана становить 0,53. Тобто він характеризується більшим рівнем конкуренції та більшою кількістю ризиків для

клієнтів. Розглядаючи ринок стартапів у розрізі десяти найбільших компаній, то США тут теж у лідерах, таблиця 2.4 [10].

Таблиця 2.4 *Топ 10 найбільших стартапів у світі у 2018 році*

Позиція	Стартап	Оцінка стартапів, бали	Країна
1	Airbnb	89,562	США
2	Uber	89,126	США
3	Medium	88,882	США
4	Giphy	88,353	США
5	500px	88,310	Канада
6	Quora	88,285	США
7	Canva	88,038	Австралія
8	Slack	88,030	США
9	Prezi	87,881	Угорщина
10	WeTransfer	87,653	Нідерланди

6 стартапів були створені в США. Ще у цьому списку є стартапи родом з Канади, Австралії, Угорщини та Нідерландів. Проаналізувавши найновіші стартапи станом на перших позиціях: лише 2 компанії серед 10. Найбільш інтенсивно розвиваються індійські стартапи, ця країна представлена 4 стартапами таблиця 2.5 [10].

Таблиця 2.5 Найновіші стартапи у світі

Стартап	Позиція у світі	Оцінка стартапів, бали	Країна	Термін реєстрації
Joule	11 271	19,680	США	75 днів тому
Thameson	4 853	39,930	Індонезія	75 днів тому
PicTiles	14 130	12,549	Індія	75 днів тому
Xobin	5 635	37,722	Індія	75 днів тому
ApVitality	3 044	49,512	Індія	75 днів тому
EngageBay	5 513	38,073	США	75 днів тому
Viva Juerga	24 325	520	Перу	75 днів тому
Snappykit	7 622	30,080	Росія	75 днів тому
Monexo	2 629	55,188	Індія	75 днів тому
Poptin	351	38,495	Ізраїль	75 днів тому

Стосовно методів інвестування і фінансування стартапів у світі, основними є венчурний капітал і франчайзинг. Венчурний бізнес сьогодні є одним з сегментів у галузі прямих інвестицій в акціонерний капітал. Важко переоцінити його значення так як ризиковий капітал є чи не єдиним джерелом фінансової підтримки малих інноваційних підприємств на стадії зародження: від етапу зародження ідеї до закріплення продукту на ринку, тому венчурний капітал і став основою для формування в США потужної індустрії прямих інвестицій у різні стартапи. В

період бурхливого розквіту мікроелектроніки і комп'ютерних технологій сформувався саме венчурний бізнес у США сформувався як одна з галузей підприємництва і дав потужний імпульс для стрімкого розвитку цих напрямів. Світові лідери комп'ютерної галузі – компанії «Microsoft», «Intel», «HP», «Apple» – перебувають у сьогоднішньому становищі саме завдяки венчурним інвестиціям на самих ранніх стадіях зародження. Передовими позиціями також є: медицина, телекомунікаційні технології, охорона

Розвиток європейського венчурного бізнесу дуже схожий і багато в чому повторює американський досвід. Але якщо у США передовими є галузеві структури, європейські венчурні фонди більш диверсифіковані й розміщують власні інвестиції майже в усі сектори економіки. В останні роки відбулася переорієнтація європейських венчурних інвестицій у технологічні сектори, сьогодні це є загальносвітовою тенденцією для промислово розвинених країн. Венчурна індустрія значно розвинулася не лише в європейських країнах, але й у Мексиці, Австралії, Китаї, Республіці Корея, Ізраїлі та Сінгапурі. Більше того, венчурний капітал з «посівного капіталу» і «стартового капіталу», не зменшуючи власної ролі «каталізатора» малого бізнесу, імігрував у більш зрілі проекти і став ще й «капіталом розвитку», і «капіталом розширення». Зауважимо, що у світі венчурний бізнес розвивається дуже швидко, це є заслугою урядів відповідальних держав, які всесторонньо підтримують данну ініціативу [10].

Висновки до розділу II

На цьому етапі розвитку підприємств існує значне піднесення у розвитку українських стартапів, які достатньо швидко розвиваються і мають багато поціновувачів. Але мала зацікавленість держави в сучасних інноваційних проектах змушує українські компанії співпрацювати з іноземними інвесторами, які допомагають втілити проекти в життя та стати більш конкурентоспроможними.

Ось чому необхідно допомагати щоб стартапи функціонували ефективно в Україні. Потрібно створювати засади для підвищення результативності їхньої діяльності та визнання вагомості. Одна з основних проблем розвитку стартапів в Україні, це відсутність замовників, які б хотіли купувати або вкладати гроші в готовий продукт. Тому стартапи які створюються в Україні відразу будуть з прицілом на клієнтів з західних ринків: США, Європи. Так легше залучити інвестиції та довести свою ідею до серійного продукту, послуги чи навіть IPO.

Розділ III. Пропозиції та рекомендації щодо формування сприятливого середовища для розвитку стартапів в Україні

3.1 Стадії розвитку стартапу

На передових позиціях модернізації економіки сьогодні перебуває інноваційне підприємництво і якщо звернути увагу на світовий досвід, воно також перебуває в авангарді структурних зрушень щодо розбудови високотехнологічних виробництв, які створюють високу додану вартість та високооплачувані робочі місця. Звертаючи увагу на звіт «Глобальний рейтинг стартап-екосистеми 2018», завдяки появі Інтернету, багато інновацій почали називатися стартапами, засновники яких не бояться зруйнувати статус-кво, тому що вже існуючі корпоративні стратегії майже не відповідають вимогам економіки, що швидко змінюється. Глобальний доступ до клієнтів з усього світу і швидке освоєння технологій споживачами, а також бізнесом стало підґрунтям для прискореного зростання стартапів [12, с. 6].

Дослідницька організація «Kauffman Foundation» заявила що, протягом останніх 25 років зростання робочої сили зросло на 75% саме завдяки стартапам [13, с. 14].

Ці позитивні фактори, а також вплив на зростання економіки з боку саме стартапів зумовило підвищення інтересу до них в країнах з розвинутими інноваційними системами. Заходи з підтримки стартапів, в більшості випадків, реалізуються в таких країнах одночасно з програмами сприяння венчурному капіталу, а також, програмами інноваційного менеджменту, програмами підтримки досліджень і розробок бізнесу у вигляді грантів і позик. В Україні вже безліч років розвиток інновацій задекларовано як один з пріоритетних напрямків, але наразі відсутні не лише потрібні інструменти державної підтримки, але й формальне

визначення у нормативно-законодавчому полі терміна «стартап-компанія» [14, с. 582].

Представники інноваційного бізнесу стверджують що, до 2005 року в Україні фактично не було стартапів, взагалі не було такого поняття навіть. Був лише аутсорсинг, а саме передача компанією частини її роботи стороннім особам, виконавцям за умовами договору. Основним тригером розвитку українських стартапів була економічна криза 2008 року, після якої інвестори звернули увагу на інформаційні технології. У 2008 році український стартап «Viewdle» визнано найбільш інноваційним стартапом у Європі, «Pikaba.com» визнаний «Mashable» кращим у світі проектом із соціального шопінгу. Успішність інноваційних рішень українських стартапів, зумовлена тим, що засновники цих стартапів шукають ринкові ями, спрямовують усі ресурси на розвиток нових технологій, створюють нові бізнес-моделі та займаються оптимізацією процесів. Це підтверджується ще тим, що кількість стартапів останніми роками дуже стрімко зростає. Світовий рейтинг стартапів Startup Ranking поставив Україну на 46 місце серед 150 країн. Згідно результатів аналізу в Україні у 2019 році було зареєстровано щонайменше 279 стартапів. З іншого боку країни центральної та східної Європи які у 2004 році стали членами Європейського Союзу, а саме: Польща, яка посідає 27-ме місце у рейтингу і Угорщина яка посідає 25-те місце запроваджують безліч програм з підтримки стартапів, тому кількість зареєстрованих стартап-компаній у цих країнах є більшою, в порівнянні з Україною та іншими країнами колишнього СРСР. Важливого значення набувають дослідження стартап-компаній як рушіїв інноваційного прогресу. Данні отримані від діяльності стартапів є дуже цінними для підприємців, інвесторів та уряду, щоб усвідомити соціально-економічну значущість стартапів і прискорити розвиток екосистеми країни через запровадження механізмів державного стимулювання розвитку цих екосистем [15].

Кожний стартап, варто розглядати як проект, який має послідовні етапи розвитку, універсального підходу до цього розвитку стартапів не існує. Найчастіше згадується класифікація стадій розвитку стартапів, згідно з якою стартап проходить в своєму розвитку 5 стадій:

1. Посівна стадія або «seedstage». Це стадія на якій з'являються ідеї. Інколи цю стадію розділяють ще на дві: pre-seed і seed. Це є етапом зародження ідей, в основі яких лежить інноваційні продукти, послуги або технології які здатні покращити або значно полегшити життя, замінити існуючі товари і все це в залежності від сфери діяльності. На цьому етапі починає формуватися стартова команда, ця команда вірить у свою діяльність, йде розробка плану розвитку ідеї, також розглядаються варіанти пошуку інвестицій, і також випробовується прототип продукту, певні послуги або технології, якщо вони вже є створеними [19].

2. Наступна йде стадія запуску «startupstage». Основною ціллю на цій стадії є організація системи просування продукту на ринок і пошук джерел фінансування. (народне фінансування) – отримання коштів від співтовариства людей, готових скласти грошима для надання допомоги, в даному випадку, для розвитку багатообіцяючого стартап-проекту [19].

3. Стадія зростання «growthstage». На цій стадії остаточно формується продукт, послуга або ехнологія. Відбувається виправлення дефектів. Характерними рисами стадії зростання є наявність діючої компанії, яка приносить прибуток, займає місце на ринку і має популярність серед користувачів продукту або послуги [19].

4. Передостання стадія розширення (expansionstage). Розширенням називають стадію, коли компанія вже має на руках завершений функціональний продукт, він приносить постійний прибуток. Маркетингова стратегія на цьому етапі вже працює ідеально і компанія готова масштабуватися, це може проявлятися у збільшенні обсягу продажів продукції або послуг, залучення масового кола

споживачів. На цій стадії підписуються контракти на реалізацію товарів, послуг, технологій, відкриваються нові точки продажу, збільшується якість і кількість реклами та кристалізується digital стратегія для залучення користувачів в мережі Інтернеті. Важливим завданням на цій стадії є правильна побудова ділових стосунків між інвесторами і компанією [19].

5. Остання стадія має назву «вихід» «exitstage». Вже на данному етапі зріла компанія починає випуск власних акцій. Саме ці акції починають приносити дохід її керівництву. Також є варіант продати компанію як готовий бізнес, що теж принесе прибутки. Стадія виходу свідчить про те, що стартап-проект вже є серйозним бізнесом, коли компанія займає або позиції лідера, або знаходиться на лідируючих позиціях, штатом компанії є команда з висококваліфікованих фахівців, їх діяльність структурована. Інвестори які на початкових етапах інвестували гроші або продають власні частки, або отримують доходів у вигляді дивідендів [19].

3.2 Особливості залучення інвестування у стартап

Основна помилка, яку роблять починаючі стартапери, це кидати усі сили на пошук інвесторів та пошук фінансів. Замість того, щоб вкласти власні розумові ресурси в розробку нового продукту, вони приймають участь у конкурсах, конференціях де постійно презентують свої ідеї. Такий підхід до розвитку стартапу зазвичай є вкрай не ефективним. Інвестори ніколи не вкладуть гроші лише в ідею, інвесторам потрібне розуміння чи ідея дійсно вирішує потреби ринку, заповнює ринкові ями, тощо. Інвесторам потрібно розуміти чи є у вас мінімально готовий продукт, чи є у вас готова бізнес модель. Окрім того залучення інвестицій на початках розвитку стартапу є не вигідне для команди засновників і для стартапу в цілому, оскільки вартість компанії є значно нижча ніж на пізніших стадіях. Потрібно пам'ятати, що гроші інвестора – це втрата гнучкості, після отримання цих коштів ви будете зобов'язані грати по правилам інвестора, це додаткова

відповідальність, це втрата частки компанії. Для успішного розвитку стартапу потрібне правильне середовище. Авторитетний рейтинг глобальних екосистем стартапів «The Global Startup Ecosystem Ranking» американської дослідницької компанії «Compass» визначаються за п'ятьма пунктами:

- ефективність використання інвестицій
- доступність і обсяг венчурного фінансування
- можливості виходу на національні і міжнародні ринки
- кваліфікація і рівень зарплат учасників стартапу
- попередній досвід учасників у розробленні стартапів

У 2017 р. була визначена двадцятка найкращих екосистем стартапів світу, у цій двадцятці перші три місця зайняли: Силіконова долина, Лондон, Нью-Йорк. Якщо порівняти зі світовими лідерами, наші, українські екосистеми стартапів знаходяться на ембріональних етапах розвитку за обсягом інвестицій, можливостями виходу на глобальні ринки і досвідом розвитку стартапів. Але є в Україні і досить успішні сектори економіки такий як ІТ сектор і, попри складну економічну ситуацію в країні, демонструє стійкий темп зростання. Це один з етапів до створення сприятливого середовища для зростання української екосистеми стартапів. ІТ-галузь України входить у трійку індустрій з найбільшою часткою у ВВП країни. Вклад експортної ІТ-індустрії до загального ВВП України у 2018 році склав 3,3% та поступається лише аграрному сектору та металургії. За даними компанії ІТ Ukraine обсяг експорту послуг ІТ-сектору України у 2018 році виріс на 20% в порівнянні з 2017. Прогнозований обсяг експорту у 2019 році збільшиться до 4,5 мільярдів доларів США, а у 2025 році буде 8,4 мільярди доларів США [16].

Для створення ефективної і дієздатної екосистеми підтримки стартапів, потрібна серйозна, довгострокова робота. Навіть при великому бажанні і інвестиціях, щоб повторити успішні екосистеми Силіконової долини чи Нью-Йорку знадобляться роки, адже їхня інфраструктура формувалася майже 30 років.

Одним з винятків є Пекін. У 2010 році влада Китаю розпочала реформу вищої освіти, що призвело до більш вдалого переформування 70-ти пекінських технічних університетів, а вже починаючи з 2015 року держава на підтримку стартапів виділила 231 млрд. доларів інвестиції. В результаті Пекін вже має понад 40 «єдинорогів» - так називають стартапи ринкова вартість яких складає 1 мільярд доларів США і більше. Україна на даному етапі має лише високоефективні кадри, які шукають собі роботу в іноземних компаніях, або виїжджають з країни. В різних місцях приватні підприємці, університети та організації пробують сформувати елементи екосистеми, однак для успішної їх діяльності потрібно у державі формувати мікроклімат із розвитку підприємництва та залучення інвестицій. [17]

На території Польщі функціонує понад 50 інкубаторів, які надають все можливі консультації та іншу потрібну допомогу із розвитку бізнесу на початкових етапах для студентів та випускників університету. В Україні найвідоміша програма підтримки стартапів при університетах – це бізнес-інкубатор Sikorsky Challenge. Цей інкубатор був заснований у 2014 році, основна його мета це є популяризація інноваційної діяльності в університеті НТУУ «КПІ», а також для знаходження і залучення інвестицій для створення стартапів які в майбутньому перетворяться в успішні компанії. Тут ви можете скористатися лабораторіями 3D моделювання. Також тут існують навчальні програмами, консультації юристів з прав інтелектуальної власності, або консультації маркетологів. Найголовніше, що цей інкубатор зводить разом інвесторів і молодих, талановитих студентів. Деякі українські університети підтримали цю ініціативу і теж створили умови для розвитку стартапів. Зокрема у НУ «Львівській політехніці» у 2017 році було створено Tech Start UpSchool це велике, комфортне інноваційне середовище для продукування та реалізації креативних ідей та успішних стартапів.

Загалом найбільший проект із розвитку бізнес-інкубаторів при ВНЗ України, це мережа академічних бізнес інкубаторів «YEP10». Наразі бізнес-інкубатори YEP працюють у 10 вишах в різних куточках України. До української екосистеми підтримки стартапів входять: стратап-школи, інкубатори, та

акселератори, у їх заснуванні брали участь бізнес-інкубатори, акселератори тощо. «UNIT Factory» – має на меті зробити технологічний бум в Україні. Ця «фабрика» бере участь у підготовці ІТ кадрів. На її території діє інноваційний парк під назвою «UNIT.CITY» – це місце, розвиток інфраструктури для бізнес розвитку в сферах інноваційних технологій. Акселератор та венчурний фонд «GrowthUp» сфокусований на допомозі саме технологічним стартапам, які перебувають на ранній початковій стадії і створюють продукт на західний ринок. «Startup Depot» і «Startup School University Edition» – це коворкінг у Львові та навчальна програма для молоді, яка хоче розвивати свій інноваційний бізнес.

«iHUB» – ще один відомий проект, який підтримується МЗС Королівства Норвегія. На даний момент в Україні iHUB є у Києві, Вінниці, Львові, Чернігові, в першу чергу це коворкінг, конкурси стартапів та тематичні вечори.

«Radar Tech» – це технологічний сегмент, що об'єднує корпоративні акселератори з метою створення екосистеми яка буде сприяти реалізації ідей, зростання і розвитку різних секторів економіки. У співпраці із великими українськими і транснаціональними компаніями проводить програми акселерації.

«Greencubator» – розвиває стартапи спрямовані на роботу з природним середовищем в Україні та Східній Європі. Ця організація створила платформу, що рухає вперед зелене підприємництво.

Також є ще один вид підтримки стартапів, а саме бізнес-ангели, люди які вкладають власні кошти у ідеї вважаючи їх перспективними або ні. Існує асоціація бізнес-ангелів України – UAangel, яка активно бере участь у пошуку перспективних стартапів, що пов'язані з інноваціями [18].

Важливо сприяти ефективному функціонуванню стартапів в Україні, створювати умови для підвищення їхньої результативності і полегшення діяльності на Українському ринку та визнання важливості новітніх технологій для успішного розвитку підприємств на території України. Головна загроза розвитку стартап-проектів в Україні є відсутність замовників, які б хотіли купувати або інвестувати в кінцевий продукт чи послугу. Тому стартапи засновуються в Україні відразу з

націленням на клієнтів з західних ринків (США, Європи, Азії і т.п.). Так легше залучити інвестиції та протягнути свій продукт чи послугу до серійного випуску, чи навіть IPO. Тому якщо говорити про університети чи обласний рівень, то немає сенсу витрачати кошти на конкурси та різного роду навчання з розвитку стартапу.

Треба створити підґрунття для розвитку підприємців. Університети можуть це робити через формування нових навчальних програм, предметів, створення спеціальних груп всередині університету по обговоренню проектів. Щоб стартапи в Україні розвивалися потрібна серйозна та над-ефективна підтримка держави малого підприємництва в сфері інновацій та в галузі венчурного інвестування за цими напрямками:

1. Створення систем гарантій та страхування інвестицій;
2. Державний реєстр структур венчурного інвестування;
3. Підготовки менеджерів які спеціалізуються на інноваціях;
4. Забезпечити права на інтелектуальну власність і закріпити це законопроектами;
5. Розробка методів оцінки перспектив на ринку комерціалізації науково-технічної продукції в межах реалізації стартапів.

Висновки до розділу III

В Україні багато талановитих людей які маюь перспективні розробки але середовище для пошуку і підтримки таких людей дуже слабке саме в Україні. Їм доводиться шукати інвесторів і допомогу закордоном, дуже мало дійсно талановитих людей залишаються в Україні. Не створена діява модель взаємодії і кооперації між цими людьми, у нас немає своєї Кремнієвої долини, влада ніяк не зацікавлена у створенні подібного проекту. Підтримка стартапів має включати у себе:

- збільшення інвестицій з боку держави і забезпечення розвитку галузі на території країни
- розвиток підприємницької культури;
- більш суровий режим інтелектуальної власності;
- розробка державними органами законопроектів, які будуть сприяти розвитку інноваційного підприємництва;
- посилення інформаційних можливостей участі талановитих українців міжнародних програмах.

Розділ IV. Найбільші українські стартапи і їхній вплив на економіку України

Українські стартапи у 2019 році отримали 510 млн дол інвестицій. Це в півтора рази перевищує показник 2018 року — 337 млн дол. При цьому кількість угод дещо зменшилася — з 115 у 2018 році до 111 у 2019 році.

Такими є основні результати річного огляду українського венчурного та приватного капіталу за 2019 рік, який напередодні презентувала Українська асоціація венчурного капіталу та приватного капіталу (UVCA). Найбільшу суму і найбільшу кількість угод отримали стартапи, що розробляють програмне забезпечення: 272 млн дол і 18 угод. На другому місці — онлайн-сервіси, на третьому — "залізо".

Далі буде наведено список з 5 найбільших українських стартапів які на даний момент вже перетворилися у повноцінні компанії:

1. GitLab

GitLab — платформа DevOps для взаємодії фахівців з розробки ПО з фахівцями з інформаційно-технологічного обслуговування і взаємної інтеграції їх робочих процесів для забезпечення якості продукту. Платформа постачається у вигляді єдиної програми. Стартап увійшов до списків нових єдинорогів у 2018 році.

- Оцінка компанії: 2,8 млрд дол
- Загальна сума фінансування: 436,2 млн дол
- Офіси: відсутні, співробітники працюють віддалено
- Співробітники: 1 тис

2. Grammarly

Grammarly — онлайн-сервіс на основі штучного інтелекту для допомоги в написанні текстів англійською мовою. Він увійшов до списків нових єдинорогів у 2019 році.

- Оцінка компанії: 1,3 мільярди доларів США
- Загальна сума фінансування: 200 млн дол
- Офіси: Київ, Сан-Франциско, Нью-Йорк, Ванкувер
- Співробітники: близько 250

3. People.ai

People.ai — CRM-платформа із штучним інтелектом. Має шанси стати єдинорогом.

- Оцінка компанії: 0,5 мільярди доларів США.
- Загальна сума фінансування: 100 млн дол
- Офіси: Київ, Сан-Франциско, Нью-Йорк, Атланта
- Співробітники: близько 150

4. Preply

Онлайнова освітня платформа, що об'єднує репетиторів та викладачів зі студентами віртуально за допомогою онлайн-зв'язку. На платформі використано алгоритм ранжування та класифікації репетиторів, що має елементи машинного навчання.

- Оцінка компанії: 0,2 млрд дол
- Загальна сума фінансування: 11,5 млн дол
- Офіси: Київ, Брайтон
- Співробітники: близько 100

5. PetCube

Українська компанія, яка виробляє гаджети для власників домашніх тварин, найкращий hardware-стартап Європи 2014 року за версією The Europas, наперспективніший український стартап 2013 року за версією Ain, а також найкращий український стартап 2013 року за рейтингом iFogum. Перший продукт компанії — Petcube — це пристрій, що дозволяє через мобільний додаток дистанційно стежити, розмовляти і грати у лазерні ігри із домашнім улюбленцем.

- Оцінка компанії: 0,5 млрд дол
- Загальна сума фінансування: 15 млн дол
- Офіси: Сан-Франциско, Києві та Шеньчжені
- Співробітники: близько 100

Таблиця 4.1 *Топ-5 Українських стартапів і сплачені ними податки до державного бюджету України*

Назва компанії	Прибуток, млн. дол.	Податок на дохід	Сума сплаченого податку до держ. Бюджету
Grammarly	90	18%	16,2
PrePly	4	18%	0,72
PetCube	14	18%	2,52
GitLab	100	18%	18
People.ai	11	18%	1,98

Загальна сума сплаченого податку на прибуток становить 39,42 мільйони доларів США.

Експорт ІТ послуг в Україні станом на 2019 рік складає 4,5 мільярдів доларів. Хотілося б зазначити, що більшість великих ІТ компаній в Україні теж раніше були стартапами. Сума сплачених податків складає близько 800 мільйонів доларів. Порівнюючи з металургійною промисловістю і такими компаніями як ДТЕК, Метінвест, загальний прибуток цих компаній складає 28 мільярдів доларів, податки складають близько 5 мільярдів доларів США. З 2018 року ІТ сектор в Україні зріс на 23 відсотки в сегменті експорту послуг. Такими темпами через 5, 6 років ІТ сектор може вийти на перше місце по експорту товарів і послуг в Україні.

Висновок по роботі

Стартап в сьогоднішні це те, з чого беруть свій початок багато компаній які є одними з найбільших, кожна в своєму сегменті виробництва товарів і послуг. Беручи свій початок з Кремнієвої Долини, такі компанії як Apple, HP які вважаються класичними стартапами і саме починаючи з цих компаній і пішло поняття стартап на даний момент є гігантами ІТ індустрії і загалом одними з найбільших компаній у світі. У 2019 році капіталізація компанії Apple склала більше 1 трильйонів доларів США вивівши її на 1 місце у світі серед усіх існуючих компаній, а свій початок ця компанія бере у звичайному гаражі де двоє талановитих студенти започаткували це як один з перших у світі стартапів і також шукали фінансування і підтримки серед зацікавлених осіб.

Стів Возняк, один з засновників Apple у свій час звернувся до директора компанії HP щоб той виділив йому гроші на деталі для першого комп'ютера який на той час мав назву Apple One. Вже через дуже короткий проміжок часу компанія HP стане спонсором компанії Apple і двоє талановитих людей поставлять виробництво власних комп'ютерів на конвеєр, і людство увійде в нову епоху, епоху цифрових технологій і стартапів. Вплив стартапів на економіку України вимірюється не лише надходженнями в державний бюджет, тисячі українців по всьому світу кожного дня підіймають імідж і інвестиційну привабливість України презентуючи власні, геніальні ідеї. Потік інвестицій в ІТ сектор України з кожним роком зростає, в 2018 році він складав близько 300 мільйонів доларів США, а в вже у 2019 склав майже 500 мільйонів доларів.

Україна має величезний потенціал але також потрібно пам'ятати про підтримку стартапів, а саме підтримку малого і середнього бізнесу. Зменшення ставки оподаткування, податкові канікули, вигідні кредити, спрощена система оподаткування і реєстрації нового бізнесу, бізнес інкубатори, стимулювання вже з університетських аудиторій викладачами студентів до створення власної справи,

усе це в перспективі може зробити з України нову Кремнієву долину і саме на цьому держава має сконцентрувати свою увагу.

Так, талановитих українців безліч у світі але не в Україні, українських студентів цінують і поважають як надзвичайно розумних і успішних в майбутньому людей, але основна ціль створити такі умови, щоб усе це могло існувати і розвиватися саме на теренах Української держави.

Список використаних джерел

1. Бажал Ю. М. Знаннєва економіка – економіка конкурентоспроможності.
URL:
http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/414/Bazhal_Znanneva_ekonomika.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Креативна економіка. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0#cite_note-2
3. Інноваційна економіка. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0#cite_note-2
4. Discover, rank and prospect startups worldwide. URL:
<https://www.startupranking.com>
5. Sysoyev Y. The Deal Book Of Ukraine 2018. URL:
<https://www.slideshare.net/YevgenSysoyev/the-dealbook-of-ukraine-2018-edition/1>
6. Kfund Media. URL: <https://kfund-media.com/>
7. Гладка Л., Колеснік Є. Українські стартапи: сучасний стан розвитку інноваційного підприємництва. Молодийвчений. № 4(44). С. 647–651.

8. СитникН. Концептуальні основи стартапів: їх сутність і класифікація. БізнесІнформ. № 8. 2016. С. 64–68.
9. КовальоваА. Підходи до створення успішного стартапу: світовий досвід. URL: http://confcontact.com/2014_02_meshko/37_Kovalyova.htm
10. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org>
11. Jamrisko Michelle, Lu Wei. The U.S. Drops Out of the Top 10 in Innovation Ranking. 2018. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-05-20/in-faddish-china-even-glorified-vending-machines-raise-billions>.
12. Discover, rank and prospect startups worldwide. 2018. URL: <https://www.startupranking.com>.
13. Глобальный рейтинг стартап-экосистем 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://inventure.com.ua/analytics/investments/globalnyj-rejting-startap-ekosistem-2015>
14. Kane T. The Importance of Startups in Job Creation and Job Destruction. – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kauffman.org/~media/kauffman_org/research_reports_and_covers/2010/07/firm_formation_importance_of_startups.pdf
15. Саліхова О.Б. Високотехнологічне виробництво: від методології оцінки до піднесення в Україні : моногр. / О.Б. Саліхова. – К. : Ін-т екон. та прогнозів. НАН України, 2012. – 624 с.

16. Денис Довгопольй: Как мы строили отрасль стартапов в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ain.ua/2013/05/29/125075>

17.Startupgenome reports. URL: <https://startupgenome.com/all-reports>

18. Inventure Invest Book 2017. URL:

<https://inventure.com.ua/analytics/investments/ukrainian-investor-book-2017-kto-est-kto-na-investicionnomrynke-ukrainy>

19. Основні тенденції розвитку стартапів в Україні. URL%
<https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Osnovni-tendentsiyi-rozvytku-startapiv-v-Ukrayini-1-1.pdf>

